

Introitus:

Amen, pravím vám, cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste učinili. Matoušovo evangelium 25:40

Čtení ze Staré smlouvy:

⁴ Co s tebou *mám* udělat, Efrajime? Co s tebou *mám* udělat, Judo? Vždyť vaše věrnost je jako ranní oblak, jako rosa, která brzy odchází. ⁵ Proto jsem *tě* srazil skrze proroky, zabil jsem *tě* řečí svých úst a můj soud vyjde jako světlo. ⁶ Neboť *já* mám zalíbení v milosrdenství, a ne v obětech, poznání Boha *jsem si oblíbil* víc než zápalné oběti. Ozeášovo proroctví 6:4-6

Čtení z epištol:

⁸ ...poznání — *to* pomine. ⁹ Neboť *jen* částečně poznáváme a částečně prorokujeme. ¹⁰ Když však přijde *to, co je* dokonalé, pomine *to, co je* částečné. ¹¹ Když jsem byl dítě, mluvil jsem jako dítě, smýšlel jsem jako dítě, uvažoval jsem jako dítě. Když jsem se stal mužem, zanechal jsem dětinských věcí. ¹² Neboť nyní vidíme jako v zrcadle, zastřeně, potom však *uvidíme* tvář v tvář. Nyní poznávám částečně, potom poznám důkladně, jak jsem byl také *sám* poznán.

1. Korintským 13:8-12

Čtení z evangelia:

²⁸ Tu přistoupil jeden z učitelů Zákona, který je uslyšel, jak se spolu dohadují. Když uviděl, že jim *Ježíš* dobře odpověděl, zeptal se ho: „Které přikázání je první ze všech?“ ²⁹ *Ježíš* odpověděl: „První je: ‚Slyš, Izraeli, Pán, náš Bůh, Pán jediný jest‘ ³⁰ a ‚budeš milovat Pána, svého Boha, z celého svého srdce, z celé své duše, z celé své mysli a z celé své síly‘. ³¹ Druhé je toto: ‚Budeš milovat svého bližního jako sebe samého.‘ Není jiné přikázání větší než tato.“ ³² I řekl mu ten učitel Zákona: „Dobře, Učiteli, pravdivě jsi řekl, že je jediný a není jiného mimo něho ³³ a milovat ho z celého srdce, z celého porozumění, z celé síly a milovat bližního jako sebe je větší než všechny celopaly a oběti.“ ³⁴ Když *Ježíš* uviděl, že odpověděl uváženě, řekl mu: „Nejsi daleko od Božího království.“ A nikdo se ho již neodvažoval zeptat.

(Markovo evangelium 12:28-34)

Klíčové řešení

Zákoník, tedy odborník na Písmo, chtěl klíčové, největší a nejdůležitější řešení. *Ježíš* po mnoha dobrých odpovědích měl říci to kardinální slovo. Zákoník chtěl jednoduchou odpověď. A tedy nejlépe srozumitelnou. A když zákoník tak moc chce a Pán vidí, že to snese a že to horlivého studenta zákona může dovést k další otázce, odpoví zvláštní odpovědí, která ovšem nenaplní zákoníkovu otázku. Zákoník chtěl nejdůležitější prohlášení. Chtěl jednu, jednoduchou a jasnou, klíčovou odpověď! Víte, k pozastavení je to, na co nás ďábel vždycky znovu nachytá: Chceme jednoduchá řešení složitých mezilidských vztahů, soužití, politiky. Vyhodit, zakázat, odmítnout, schválit! Jsme schopni stát na náměstích a ječet s dalšími „obyčejnými občany“, protože je třeba nějaké jednoduché řešení. Nebo trucovat ve své pracovně, protože jako nositelé unikátní teorie máme skvělé a jednoduché řešení. Problémem je, že jej nikdo nechce pochopit!

Zákoník v odpovědi od rabína dostává složitě spojení dvou slov, dvou přikázání ze Zákona (Deuteronomium 4:6nn a Leviticus 19:18nn). Citace je upravena *Ježíšovým* překladem tóry a nebo je zapsána apoštoly tak, jak se jim zapsala, jak ji pochopili z *Ježíšových* úst.

Co udělal zákoník? Bezejmenný zákoník se odhodlal k teologickému rozšíření, k poznámkovému aparátu¹ a k hodnocení toho, co říkal Ježíš. Rozšířil citaci z Deuteronomia 6 na Deuteronomium 4:35² a dobře, uváženě, s poznáním odpověděl. Jenže to bylo málo. Poznání, to zanikne. Teologie je skvělá, ale není náplní toho, proč tu jsme. Proto jsme se nesešli v neděli. Jsme tu proto, abychom nabrali sílu do života!

A právě proto je v biblickém textu závažné, že se zákoník neodhodlal k další otázce po tom, jak ty dvě citace dát dohromady, jak to zvládnout společně. On a ani nikdo jiný k žádné další otázce nesebrali odvalu. A to je škoda. Jakoby šlo v tomto životě o to, zda někdo dobře odpoví a nebo ne. Jako by šlo o index, o sdělení hesla kterým se vstupuje, jako by šlo o ten šém. Jako by šlo o *šibolet*.³ A nešlo a nejde! Šlo a jde o rozhovor a o vyučování, které měl rabi Ježíš připraveno.

Měla by být přece položena další otázka, která by se ptala po detailech, po uplatnění, po nesnadnostech toho spojení dvou lásek! Šlo o to, aby zákoník hledal a namítal, aby si pokusil sestavit svou odpověď. Vždyť: Komu z nás se daří spojit lásku k Bohu s láskou k lidem? Řekněme si, jak je to ve skutečnost: Úlet zájmu o Boha a o dobrou myšlenku - bez lásky k lidem - nás vede k fanatismu. Ohled na člověka nás může vést k bezohlednosti k Božímu zákonu. Vyhovět lidem může být klíčovou charakteristikou teologie zatracení a prázdnoty. Meleme se pak jenom sami se sebou bez východiska. Odmítání lidí, nálepkování jejich názorů a třeba i odpor k některým lidem nám zabraňují jednat s nimi, sednout si ke stolu jako se člověkem, který je naším nepřítelem. Odmítání lidí nám může zabránit vstoupit do církve, ale církve nejsou jen lidé, to je i Bůh. Odmítání těch lidí a dokonce pohrdání těmi lidmi, nás zbavuje Boha...

Klíčové je spojení toho, co se spojuje tak těžko. A to tajemství - jak to dvojí spojit, to rozhoduje. A to je to, co nám nejde, proč pořád nevcházíme. Zákoník byl blízko království Božího. Být nedaleko, znamená pořád být mimo. Hrajete třeba kriket, jste blízko branky, kterou máte se svou koulí projít, máte dva údery k vítězství, ale stačí chvilka a můžete být poslední... A je to tak i v jiných hrách, třeba ve fotbale či hokeji. Být v poli protivníka přece ještě neznamená dávat góly.

Souhrnem:

1. Chceme **jednoduchá** řešení, jednu větu, jeden citát, jedno klíčové slovo. A to je dost často zavádějící. Klíčová slova bývají **prostá**, je to *ano ano* a *ne a ne*, ale vyslovit je má mnoho okolností, které je třeba zvážit. Mladému muži jsem kladl na srdce, když za mnou přišel růžolíci, protože měl dojem, že se zamiloval, aby se ptal, zda je zamilovaná také ta slečna. Aby se ptal, co si představuje, jak vidí život. Aby jí nabízel štěstí a nevysával lásku pro svou zraněnou duši. A protože jsem mu představil příliš složité řešení, raději jí řekl, že končí. Vyřála mu dvě facky na rozloučenou. Pak mi řekl, že jsem mu to přece poradil! Neporadil. Chtěl jednoduché řešení, prostou a poctivou práci pro vztah raději odmítl...

¹ Vzpomněl si na citace Samuelových slov: "Samuel řekl: Má Hospodin zalíbení v zápalech a obětech jako v poslouchání Hospodina? Hle, poslouchat je lepší než oběť, dávat pozor je víc než tuk beranů." (1. Samuelova 15:22) nebo na slova Ozeášova 6:6

² Viz: "Tobě bylo dáno vidět a poznat, že Hospodin je Bůh a nikdo jiný kromě něj. ³⁶ Z nebes k tobě nechal zaznít svůj hlas, aby tě poučil, na zemi ti ukázal svůj velký oheň, z ohně jsi slyšel jeho slova." (Deuteronomium 4:35-36)

³ Viz: Kniha Soudců 12:1-6

2. Je třeba nemít za cíl mudrování. Citace nás nespasí, šustění papíru v knihovnách také ne. Je to užitečné, ale potřebujeme věci spíše pochopit a uskutečnit než znát a slabikovat. Poznání jednou skončí. Proto musíme klást otázky dále. Zůstat v rozhovoru, hledat shodu, hledat sílu a modlit se za ni. Sami si totiž nepomůžeme. Spojení toho dvojího nezvládneme. Musíme hledat spásu. Zákoník nehledal spásu. Hledáte spásu? Voláte: "Pane, smiluj se! Tohle prostě nedovedu!"
3. Nezůstaňte blízko, vejděte! Je do široka otevřeno, Pán Bůh ještě neuzavřel možnost. Je to tak! Amen!